

[Udenrigsministeren.]

Jeg vil gerne have Lov til at udtale mig ikke blot paa egne Vegne, men naar jeg i Dag indtager den ansvarfulde Stilling som Udenrigsminister, saa maa jeg naturligvis ogsaa have Lov at tage med derunder det Arbejde, som jeg maatte have udført eller have undladt at udføre i den Tid, jeg arbejdede som Formand for Det danske Raad, og herunder ogsaa tage med det Arbejde, som fra dansk Side, saaledes som jeg kender det bedst, blev udført af den danske Gesandt i London og blev udført ogsaa fra Danish Military Mission's Side under Ledelse af Oberstløjtnant Hvalkof og Legationsraad, nu senere udnævnt til Gesandt, Oberstløjtnant Gustav Rasmussen før den 5. Maj. Jeg kan hertil føje det Arbejde, som adskillige andre Legationer, ganske særlig vor Legation i Washington under Minister Kauffmanns Ledelse, har udført.

Jeg kender naturligvis Arbejdet i London bedst, og jeg vil gerne sige, at det altid har været vor Bestræbelse, baade Grev Reventlows, min og Det danske Raads, paa enhver mulig Maade at gøre opmærksom paa det slesvigske Spørgsmaal; rent historisk naturligvis at gøre opmærksom paa det nordslesvigske Spørgsmaal og den Betydning, dette havde, men ogsaa at gøre opmærksom paa, alt efter som Krigen marcherede frem, som Forholdene formede sig efter D-day, 6. Juni 1944, da de allierede Tropper kunde marchere op gennem Belgien og Holland ind i Tyskland og jo ogsaa havde en direkte Pil mod Holsten, Slesvig og Danmark, at man dér kunde møde et Problem med det danske Mindretal Syd for Grænsen og Spørgsmaalet om det tyske Mindretal i Nordslesvig. Jeg har Lov til at sige, at det altid har været vor Bestræbelse, alle de Faktoreres Bestræbelse, som havde Pligt til at handle, at gøre opmærksom paa dette Forhold, klargøre, hvorledes det laa, og ogsaa være opmærksom paa, allerede fra et meget tidligt Tidspunkt, at der kunde være dansksindede Medborgere med tysk Statsborgerret, som kunde falde i allieret Krigsfangenskab.

Og jeg har her Lov til at sige, at allerede inden den 5. Maj 1945 lykkedes det f. Eks. ved forenede Anstrengelser — naturligvis i ganske særlig Grad fra Gesandtskabets Side — at faa en særlig Behandling af de ikke saa forfærdelig mange Krigsfanger, tilhørende det danske Mindretal Syd for Grænsen, som vi blev gjort opmærksom paa, og at faa dem hjulpet saa godt, som det overhovedet var os muligt.

Altsaa, i alle de Spørgsmaal, hvor der kunde være Tale om at give det danske

Mindretal Syd for Grænsen i Tiden umiddelbart før den 5. Maj en saa god og hjælpsom Behandling som muligt, tror jeg at have Lov til at sige, at dér har vi ogsaa gjort, hvad vi kunde. Man har naturligvis — saaledes som man ogsaa havde Ret til det — gjort opmærksom paa, hvorledes Afstemningen faldt ud i 1920, hvorledes Forholdet var i Aarene fra 1920 til 1939, hvorledes Udviklingen af alting var, og jeg tror ikke, der kan — hvad jeg heller ikke tror, det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen ønskede — rejses nogen som helst Bebrejdelse for, at der ikke er givet den mest objektive og redelige Redegørelse for Forholdene. Jeg føler mig ogsaa i nøje Overensstemmelse med den højtærede Ordfører, navnlig naar jeg lagde Mærke til, hvorledes han adskillige Gange i sin Ordførertale understregede Stillingen for det danske lille Mindretal Syd for Grænsen meget stærkt.

Det var det første Spørgsmaal: Er der inden 5. Maj af dem, man kunde kræve det af, gjort et Arbejde for at hjælpe det paa-gældende Mindretal bedst muligt, og ogsaa for, at de allierede Tropper, i dette Tilfælde de britisk-amerikanske Tropper, skulde have noget Kendskab til Forholdene, naar de, hvad man maatte formode, rykkede ind i Danmark? Nu kommer saa Spørgsmaalet efter 5. Maj, hvor en Regering var dannet, og en ansvarlig dansk Regering kunde tage fat paa Spørgsmaalet. Man vil utvivlsomt forstaa, at det ikke er muligt for mig i Enkeltheder at gøre Rede for, hvor mange Samtaler, Henvendelser og Noter af den ene eller den anden Art Udenrigsministeriet har haft og afsendt for at hjælpe paa disse Forhold. Jeg har adskillige Gange, hvad Medlemmer af Det udenrigspolitiske Nævn vil vide, i dette gjort Rede for det Arbejde, der er udført, men det vil ikke være muligt, og heller ikke vil noget Medlem af det høje Folketing forlange, at jeg i Enkeltheder skulde sige, hvor mange Henvendelser der er rettet til de allierede Myndigheder, og angive det nøjere Indhold af disse; Regeringen har fra Starten været opmærksom paa, at der paa dette Omraade var en naturlig og rimelig Opgave at løse.

Da Forholdene var faldet en Smule til Ro — det høje Ting maa erindre, hvor vanskeligt og kaotisk alting laa i de første Dage og Uger —, fik den højtærede Statsminister og jeg, i øvrigt med Medlem af Landstinget Hr. Jepsen Christensen som Formidler — og hermed startedes det Arbejde, der skulde udføres —, et Møde her i København med Repræsentanterne for det danske Mindretal. Allerede ved dette Møde, hvor man behandlede hele Spørgsmaalet om